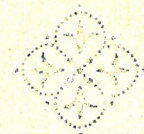

REGULAMIN FABRYCZNY

DLA

PRACOWNIKÓW

firmy „H. CEGIELSKI” Tow. Akc.
W POZNANIU

POZNAŃ 1927

CZCIONKAMI Drukarni Św. Wojciecha w Poznaniu

§ 1.

Niniejszy regulamin fabryczny zastępuje kontrakt najmu, zawarty pomiędzy Towarzystwem Akcyjnym H. Cegielski w Poznaniu, a zatrudnionymi w jego zakładach pracownikami i obowiązuje od dnia 1-go stycznia 1927 r.

Pracownicy muszą się również stosować do wszelkich zarządzeń prawnych charakteru ogólnego i umów nieobjętych niniejszym regulaminem.

Przyjęcie do pracy:

§ 2.

Każdy nowowstępujący do zakładów naszych pracownik winien przedewszystkiem wylegitymować się dowodami osobistymi, świadectwami z poprzednich okresów pracy, a głównie świadectwem zwolnienia z ostatniego miejsca, jak również przedstawić ustawową kartę Ubezpieczalni Krajowej.

Nowowstępujących pracowników przyjmuje Biuro Ruchu. W Oddziałach gdzie biura tego niema, przyjmują kierownicy poszczególnych warsztatów, lub też urzędnicy do tego przez Dyрекcję fabryki upoważnieni.

§ 3.

Nowoprzyjęty pracownik otrzymuje jeden egzemplarz niniejszego regulaminu, odbiór którego winien pokwitować i stwierdzić temsamem, że zgadza się na ścisłe przestrzeganie przepisów, obowiązujących w fabryce.

§ 4.

Nowoprzyjęty pracownik zobowiązuje się tem samem powierzone mu prace troskliwie wykonywać, dobra fabryki strzec, oraz unikać wszystkiego, coby groziło zakłóceniem porządku i pracy w fabryce.

§ 5.

Pracownicy, przyjęci do fabryki powinni zgłosić w Biurze Kontroli (w innych Oddziałach w Biurze Wypłat lub Ruchu) swój adres mieszkaniowy i stan rodzinny, w celu zarejestrowania ich w spisie robotników.

Każdorazową zmianę mieszkania, lub zmiany zaszele w stanie rodzinnym należy natychmiast meldować w stosownym biurze.

Liczbę wklejonych znaczków do karty Ubezpieczalni Krajowej od starości i kalectwa, należy również podać przy rejestracji.

§ 6.

Osoby przyjęte do fabryki, są obowiązane ustawowo należeć do Kasy Chorych miasta Poznania.

Okres próby, wypowiedzenie pracy, zwolnienie:

§ 7.

Każdego pracownika przyjmuje się na dwutygodniowy okres próbny, przyczem dla pracowników przy czynnościach specjalnych jak: traserskich, monterskich i t. p. powyższy okres przedłużonym być może do jednego miesiąca.

W okresie próbnym, pracownik nie nadający się do pracy może być zwolniony natychmiast. Ten sam przywilej przysługuje pracownikom.

Po okresie próbnym obowiązuje czternastodniowe wzajemne wypowiedzenie pracy jednakże termin ten przestaje obowiązywać fabrykę, gdy tylko zostaną naruszone przez pracowników odpowiednie paragrafy niniejszego regulaminu.

Powodami służącymi do natychmiastowego zwolnienia pracownika są przyczyny następujące:

- a) Gdy pracownik dłużej niż trzy dni z rzędu bez poprzedniego usprawiedliwienia się, lub zezwolenia na to kierownika warsztatu, czy też mistrza, nie stawia się do pracy.
- b) Gdy pracownik w ciągu dwóch tygodni, bez odpowiedniego usprawiedliwienia się lub zezwolenia swych przełożonych opuści sześć dni roboczych.
- c) Gdy pracownik dopuści się takich występków jak: oszustwa, kradzieży, napaści czynnej na swych współpracowników, lub osób znajdujących się w fabryce, postęp-

ków sprzeciwiających się dobrem obyczajom, jak również wykroczeniem przeciw przepisom ordynacji proceduralnej w zakresie utrzymania porządku i bezpieczeństwa w fabryce, oraz niesubordynacji wobec swych zwierzchników.

W wypadkach tych mogą być stosowane również kary objęte paragrafem 30 niniejszego regulaminu.

§ 8.

Pracownicy opuszczający pracę oddają w Biurze Ruchu, względnie w Biurze Wypłat otrzymany przy wstąpieniu do fabryki egzemplarz regulaminu. Za zniszczony, lub zgubiony egzemplarz regulaminu pracownik zwraca fabryce kosztu własne tegoż, lecz nie więcej jak 1 złp.

§ 9.

Narzędzia otrzymane przez pracowników do wyłącznego ich użytku, oraz części maszyn, przyrządy i utensylja fabryczne muszą być przy opuszczeniu pracy oddane w komplecie i należytym porządku. Za narzędzia brakujące, zniszczone, lub zanieczyszczone z winy pracownika, firma ma prawo zatrzymać przy wypłacie odnośną kwotę, prawem przewidzianą, do czasu uregulowania sprawy sądownie o odszkodowanie.

W razie nieszcześliwego wypadku z pracownikiem, lub kłeski żywiołowej pracownik, o ile mu zginą narzędzia — za takowe nie odpowiada.

§ 10.

Pracownicy opuszczający pracę, odbierają z Biura Kontroli oddane przy wstąpieniu do fabryki karty Ubezpieczalni Krajowej, sprawdzając jednocześnie, czy zostały wklejone odpowiednie znaczki inwalidowe. Zgodność powyższego potwierdzają na karcie personalnej.

Każdy pracownik opuszczający pracę otrzymuje z fabryki zaświadczenie, jak długo i w jakim rzemiośle pracował, względnie wypisuje się powyższe wiadomości do książki roboczej pracownika, o ile ją posiada. Na życzenie może być wystawione świadectwo dotyczące zdolności, oraz sprawowania się w czasie pobytu w naszej fabryce.

Pozatem każdy pracownik otrzymawszy swe dokumenty obowiązany jest własnoręcznie podpisem stwierdzić na karcie personalnej, że niema żadnych pretensyj do Tow. Akc.

II. Cegielski w Poznaniu, co do wyplat, uclopów, wypowiedzenia i t. d.

Czas pracy:

§ 11.

Praca odbywa się w czasie przez prawo ustalonym. Początek i koniec pracy, jak również przerwy w pracy normują poszczególne Dyrekcje zgodnie z przepisami fabrycznymi. Przerwy 15-minutowe służące do spożycia śniadań i podwieczorków nie wliczają się w czas pracy. Nie wlicza się również 5-minutowego czasu przed ostatnim sygnałem, przeznaczonego do mycia rąk, składania narzędzi i uporządkowania obrabiarek.

§ 12.

Początek i koniec pracy sygnalizuje się piszczałką fabryczną, a przerwy na śniadanie i podwieczorek czerwonym światłem. Normalny czas pracy dla zmiany pierwszej trwa: od godz. 6 rano do 2 min. 15 po południu, dla zmiany drugiej trwa: od godz. 2 min. 15 po poł. do 10 min. 30 wieczorem, dla zmiany trzeciej trwa: od godz. 10 wieczorem, do godz. 6 rano, bez przerwy posiłkowej.

W sobotę wprowadza się również czas na posiłek, czyli że I zmiana pracuje do godz. 12 min. 15 po południu, II zmiana pracuje do godz. 6 min. 30 po południu, III zmiana pracuje od godz. 6 do godz. 12 w nocy.

W okresie zimowym, to jest od dnia 1-go listopada, do dnia 1-go kwietnia czas pracy może być przesunięty o jedną godzinę naprzód, czyli że pierwsza zmiana rozpoczyna pracę o godz. 7-ej rano i pracowałaby do godz. 3 min. 15 po południu i t. d. Ten punkt ostatni obowiązuje przy pracy na dwie zmiany.

Każdy pracownik stosować się musi ściśle do sygnałów fabrycznych i czasu roboczego.

Kierownictwo fabryki ma prawo zmienić czas pracy, stosownie do potrzeb lokalnych w granicach przepisanych ustawami. Zarządzenia tego rodzaju ogłasza się zawczasu plakatami, zawieszonemi na miejscach widocznych.

§ 13.

Każdy pracownik z wyjątkiem młodocianych poniżej lat 18-tu, jest obowiązany w wypadkach nagłych, ustawą przewidzianych i na żądanie swych przełożonych pracować poza

godzinami normalnymi, ewentualnie nocą, lub w dni świąteczne. Zabrania się jednakże pozostawać w warsztatach poza godzinami pracy, bez specjalnego upoważnienia lub rozkazu odnośnego urzędnika. Nie wolno również pozostawać w warsztatach podczas przerwy obiadowej, o ile przerwa taka jest przewidziana.

W niedziele i święta pracuje się tylko w wypadkach nagłych, a poza tem wykonuje się tylko pracę polegającą na stróżowaniu, czyszczeniu, remontowaniu i konserwowaniu urządzeń fabrycznych. Uskutecznić się też mogą prace przygotowawcze do robót bieżących, jak również i te prace, któreby przez zwłokę w wykończeniu ucierpiały.

§ 14.

Do fabryki wolno jest wchodzić i wychodzić tylko przez drzwi znajdujące się przy portierni. Używanie innych wejść bez specjalnego pozwolenia jest surowo wzbronione.

Kto chce wyjść z fabryki podczas pracy musi oddać portjerowi przepustkę wydaną przez swego mistrza, oraz znaczek kontrolny.

Dla pracowników wychodzących w sprawie fabrycznej, przepustki podpisuje kierownik warsztatu i mistrz. O ile pracownik wraca po pewnym czasie do fabryki, to zabiera od portjera swój znaczek kontrolny i pozostawioną poprzednio przepustkę, na której portjer odnotowuje ściśle czas wyjścia i przyścia powracającego pracownika. Po przybyciu do warsztatu pracownik zwraca przepustkę i znaczek kontrolny mistrzowi, lub urzędnikowi w biurze warsztatowem, który odnotowuje na przepustce czas rozpoczęcia pracy, co jest miarodajnym dla Biura Kontroli:

Pracowników spóźniających się do pracy, zapisuje dyżurny portjer i spis ten daje cożdennie do Biura Kontroli.

Za spóźnianie się pracownicy są karani w myśl paragrafu 32-go niniejszego regulaminu.

§ 15.

Dla kontroli wchodzących i wychodzących pracowników służą karty na których w specjalnych zegarach kontrolnych stempluje się czas wejścia i wyjścia z fabryki. W innych oddziałach fabryki, kontrola pracowników odbywa się za pomocą znaczków kontrolnych. Pracownik obowiązany przy wejściu do fabryki stemplować swą kartę, względnie zabrać

swój znaczek kontrolny z tablicy i zawiesić go w warsztacie na przeznaczoną do tego tablicę, przed sygnałem rozpoczęcia pracy.

Późniejsze stemplowanie kart, względnie późniejsze zawieszenie znaczka kontrolnego uważa się za spóźnienie i podlega karze przewidzianej w paragrafie 32-gim.

Ponieważ tablice do znaczków kontrolnych znajdujące się w warsztatach są zamykane natychmiast po sygnałe rozpoczęcia pracy, przeto spóźniający się pracownicy winni swe znaczki kontrolne oddawać osobiście w biurze warsztatowym, względnie swemu mistrzowi, który odnotuje czas rozpoczęcia pracy, skierowując raport do Biura Kontroli.

Przygotowanie się przez pracownika do opuszczenia miejsca pracy przed sygnałem jest wzbronione.

§ 16.

Stemplowanie kart dla innych osób i dowolne zmiany ostemplowanego czasu, jak również wszelkie manipulacje z obcymi znaczkami kontrolnymi uważane są za wykroczenia przeciw Regulaminowi Fabrycznemu, względnie za oszustwo i karane będą natychmiastowym zwolnieniem.

O zgubieniu karty, lub znaczka kontrolnego należy natychmiast zameldować majstrowi i w Biurze Kontroli.

§ 17.

W myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 listopada 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 101) i uzupełnienia z dn. 18. III. 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 234) ograniczą się ilość dni świątecznych do niedziel i następujących świąt:

Nowy Rok (1 stycznia).

Trzech Króli (6 stycznia).

Oczyszczenie Najśw. Marji Panny (2 lutego).

Zmartwychwstanie Pańskie (dwa dni).

Trzeciego Maja.

Wniebowstąpienie Pańskie.

Zesłanie Ducha Św. (dwa dni).

Boże Ciało.

Św. Apostoła Piotra i Pawła (29 czerwca).

Wniebowzięcie Najśw. Marji Panny (15 sierpnia).

Wszystkich Świętych (1 listopada).

Niepokal. poczęcie Najśw. Marji Panny (8 grudnia).

Boże Narodzenie (25 grudnia — dwa dni).

W soboty poprzedzające święta Wielkanocne, Zielone Święta oraz w wigilię przed świętem Bożego Narodzenia kończy się praca o godz. 12.

Obliczanie i wypłata zarobków:

§ 18.

Zarobki zwykłe i akordowe oblicza się tygodniowo. Tydzień płatniczy rozpoczyna się w czwartek rano i kończy się w środę wieczorem, względnie — przy trzeciej zmianie, w czwartek rano. Zarobki za tydzień ubiegły wypłaca się w następny czwartek. Gdy dzień wypłaty przypada w święto, to wypłatę uskutecznia się w przeddzień.

O ileby obliczanie wypłaty miało przejść z okresu tygodniowego na okres dwutygodniowy, fabryka zastrzega sobie prawo odpowiedniej zmiany niniejszego paragrafu, w porozumieniu z Wydziałem Fabrycznym.

§ 19.

Każdemu pracownikowi bez względu na to, czy pracuje na dniówkę czy na akord, fabryka gwarantuje tylko płacę godzinową.

Zasadą naszą jest praca od sztuki i każdy pracownik obowiązany jest zgodzić się na pracę akordową, lub na inny stosowany w fabryce system premjowy. Pracującym od sztuki wypłaca się ten zarobek, którym im do końca tygodnia należy się za ukończone prace. Na prace większe od sztuki których nie można w jednym tygodniu ukończyć otrzymuje pracownik zaliczkę, w wysokości jego godzinowego zarobku za powyższy okres czasu, przy pomocy przekazów na karty robocze. Wypłata nadwyżki akordowej uskutecznia się dopiero po ukończeniu całej pracy.

Ceny akordowe są oznaczone na karcie roboczej, którą pracownik otrzymuje przed rozpoczęciem roboty. Po ukończeniu pracy, pracownik oddaje swą kartę roboczą majstrowi, lub przedownikowi. W razie przerywania pracy z jakichkolwiek bądź powodów i rozpoczęcia nowej, pracownik obowiązany jest oddać kartę na pracę niedokończoną przedownikowi, lub jego zastępcy. Za przechowywanie u siebie więcej niż jednej karty roboczej pracownik karany będzie w myśl paragrafu 29-go.

Za pracę wykonywaną w godzinach poza normalnym czasem pracy, płaci się dodatek przewidziany w ustawie, lecz tylko w tym wypadku, gdy praca trwała w okresie wiadomym i wykonywana była na żądanie przełożonych.

Jako nadgodziny uważa się pracę ponad ośm godzin dziennie czyli ponad 46 godzin tygodniowo.

Za robotę źle wykonaną, lub zepsutą z winy pracownika, wymieniony jest odpowiedzialny według brzmienia paragrafu 9-go. Za robotę nie przydatną z powodu wady lub podczas obróbki wadliwości materiału płaci się tylko godzinowy zarobek. Przy pracach na zmianę za zasadę uważa się, że ten pracownik jest odpowiedzialny za dobroć roboty, który ją oddaje, jednakże przy pracujących brygadach odpowiada nie tylko przodownik, lecz i cała brygada.

§ 20.

Przy każdej pracy godzinowej, lub akordowej czas rozpoczęcia i ukończenia pracy winien być na kartach ostemplowany, lub też odnotowany na kartach roboczych, które otrzymuje pracownik przy rozpoczęciu każdej pracy, z podaniem wyznaczonego akordu. Karta robocza musi być zaopatrzona w podpis Biura Fabrykacyjnego.

Karty robocze zaraz po ukończeniu pracy oddaje się przodownikowi, względnie mistrzowi, celem przyspieszenia dalszej kalkulacji. Przy obliczaniu wypłaty nie uwzględnia się kart roboczych nieostemplowanych, stemplowanych niedostatecznie — o ile w fabryce znajduje się zegar do stemplowania, lub też z nieodnotowanym w inny sposób początkiem i końcem pracy.

U pracowników pracujących w brygadach powinni przede wszystkim przodownicy zważać na to, by ich karty robocze były zawsze w porządku.

§ 21.

O ileby pracownik opuszczając pracę nie wykończył wydanych mu prac akordowych, natenczas wypłaca mu się tylko tę część zarobku oddanej przez niego pracy, która oszacowana została przez Biuro Fabrykacyjne.

Jeżeli pracownik nie jest z powyższego oszacowania zadowolony, odbiera swą należność obliczoną na dniówkę, podług przypadającej mu płacy godzinowej, po potrąceniu wy-

płaconej zaliczki. O ile pracownik — pracujący na akord, z jakiegokolwiek bądź względów nie jest w stanie w przewidzianym terminie wykończyć swej pracy, natenczas może kierownik warsztatu, względnie mistrz przekazać pracę tę innemu pracownikowi. Pierwszemu wypłaca się wtenczas płacę obliczoną na godziny wyrobione.

O ile ruch fabryczny całkowicie, względnie poszczególnych warsztatów zostanie wstrzymany, np: dla inwentury, z powodu braku surowców, lub też pilnych remontów i t. d. to wówczas nie wypłaca się żadnych zarobków względnie odszkodowań niezatrudnionym pracownikom.

§ 22.

Zarobek wypłaca się gotówką w monecie Państwowej. Od zarobku odlicza się należności za:

- 1) Składki do Kasy Chorych,
- 2) Składki na znaczki do Ubezpieczalni Krajowej,
- 3) Zaliczki wzięte na poczet zarobków, oraz sumy nadpłacone,
- 4) Kary wymierzone na mocy niniejszego Regulaminu Fabrycznego,
- 5) Za dzierżawę od mieszkań, gruntów, za materiały opałowe, lub oświetleniowe,
- 6) Przypadające fabryce tytułem odszkodowań, a wynikające z paragrafu 9 i 19-go niniejszego Regulaminu,
- 7) Sumy przypadające od pracowników fabrycznej kasie pożyczkowej, kantynie, lub kooperatywie,
- 8) Sumy obłożone aresztem sądowym, lub przez inne władze Państwowe, przekazane do ściągnięcia w fabryce.

§ 23.

W dniu wypłaty z rana otrzymuje pracownik z biura warsztatowego kartę tygodniową, na której jest wskazana suma tygodniowej wypłaty, oraz stosowne potrącenie. Pracownik winien otrzymane pieniądze przeliczyć na miejscu, gdyż po odejściu reklamacje nie będą uwzględniane.

Nie uwzględnia się również zażaleń co do sumy otrzymanego zarobku, o ile pracownik w dniu wypłaty nie wniesie stosownej reklamacji do swego mistrza, względnie płatniczego.

Prawna odpowiedzialność pracownika:

§ 24.

Za wszelkie szkody wyrządzone fabryce, bądź z rozmysłem, bądź przez nieogłębność: w materiałach, rysunkach, narzędziach, maszynach, lampach i t. p. urzędzeniach, lub też w wyrobach fabrycznych odpowiada pracownik w myśl ustawy procederowej.

Fabryka pozostawia sobie prawo zwrócenia się o odszkodowanie na drogę sądową.

Opuszczenie pracy, urlopy, choroby, ambulatorjum:

§ 25.

Opuszczenie pracy, bez usprawiedliwionej przyczyny uważane jest przez fabrykę za dobrowolne zerwanie umowy pracy przez pracownika (§ 7). O ile pracownik zmuszony jest opuścić pracę z powodu choroby, lub też innej nagłej przyczyny, usunięcie której nie leży w jego mocy, to obowiązkiem pracownika jest usprawiedliwić swą nieobecność w Biurze Kontr. osobiście, pisemnie, czy też przez jednego z swych współpracowników, przedstawiając świadectwo choroby, lub inny, miarodajny dokument.

O ile nie zostaną poprzednio wyznaczone terminy urlopów dla pracowników, to każdy z nich chcąc otrzymać urlop, do którego uzyskał już prawo, winien zwrócić się do swego mistrza, conajmniej na 3 dni przed rozpoczęciem urlopu o zezwolenie.

Urlop będzie opłacony tylko wtedy, gdy uprawienie do niego zostanie zbadane przez Biuro Kontroli.

Sprawy urlopowe normuje ustawa z dnia 16-go maja 1922 r. dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu.

§ 26.

W wypadkach nadzwyczajnych pracownik, lub grupa pracowników może otrzymać urlop bezpłatny na własne życzenie względnie urlop może im być udzielony przez fabrykę.

Za dni, lub godziny urlopu bezpłatnego, niezależnie od tego czy urlop spowodowany był chorobą, czy też inną przyczyną, fabryka żadnego odszkodowania nie płaci.

§ 27.

W fabryce istnieje Ambulatorjum zaopatrzone w niezbędne środki opatrunkowe. Zwraca się uwagę, że Ambulatorjum służy jedynie tylko do udzielania pomocy w nieszczęśliwych wypadkach, skaleczeniach i nagłych zasląbnięciach.

Felczer Ambulatorjum fabrycznego nie jest uprawniony do udzielania długotrwałej pomocy, oraz opatrywania ran zastarzałych i w fabryce niepowstałych, o ile one pracownikowi nie przeszkadzają w pracy, względnie nie zachodzi obawa zakażenia krwi. W wypadkach takich pracownik winien zgłosić się do lekarza z Kasy Chorych z poświadczeniem, które wydaje mu Ambulatorjum fabryczne w niżej przepisany porządku:

Pracownik, chcący otrzymać świadectwo do Kasy Chorych winien pozostawić u portjera przed rozpoczęciem pracy kartę z wypisanym w domu imieniem, nazwiskiem, rzemiosłem i nr. kontrolnym, jak również nazwiskiem doktora kasowego, do którego chciałby się udać.

O ile pracownik chce otrzymać poświadczenie dla członka rodziny, t. j. żony — dziecka — matki i t. d. to czyni jak wyżej dodając imię i datę urodzenia członka rodziny.

Wychodząc po ukończonej pracy, pracownik powyższe świadectwo odbiera od portjera (wzgl. w Biurze Wyptat). Wypisy te dotyczą pierwszej i drugiej zmiany. Dla zmiany trzeciej świadectwa przygotowane zostaną na dzień następny i odebrane mogą być jak powyżej.

W wypadkach nadzwyczajnych świadectwo będzie wydane natychmiast w Ambulatorjum, po przedstawieniu przepustki od mistrza, w godzinach biurowych od 8 do 4-ej.

Kto zachoruje, ten jest obowiązany powiadomić o chorobie swych przełożonych (Biuro Kontroli) oraz przedstawić zaświadczenie lekarskie — to samo uczynić należy w stosunku do Kasy Chorych.

§ 28.

Każdy nieszczęśliwy wypadek w fabryce winien pracownik z podaniem świadków i wszelkich okoliczności zgłosić do protokołu w Ambulatorjum. Protokół ten winien być podpisany, o ile możliwości przez skaleczonego, oraz nocnych świadków i felczera. W wypadkach ważniejszych protokół jest sporządzany przez Biuro Ruchu.

Pracownicy dbać powinni, by nawet najłżejsze okaleczenia były opatrzone natychmiast w Ambulatorjum.

Kary:

§ 29.

Wykroczenia dokonane przeciw niniejszemu regulaminowi podlegają karom w wypadkach, gdy nie nastąpi natychmiastowe zwolnienie z pracy, a mianowicie:

- a) przez naganą ze strony mistrza,
- b) przez naganą ze strony kierownika,
- c) przez karę pieniężną.

§ 30.

Kary pieniężne mogą być nakładane do wysokości połowy przeciętnego zarobku dziennego, o ile nie przewidują się kary specjalne. W wypadkach wyjątkowych, gdy na przykład pracownik dopuści się ciężkiego wykroczenia jak kradzieży, napadci czynnej na swoich współpracowników, uczynku sprzeciwiającego się dobremu obyczajom, lub zarządzeniom fabryki, względnie przepisom ordynacji proceduralnej, dotyczących się utrzymania bezpieczeństwa i porządku w fabryce; w tych wypadkach kary mogą być nałożone do wysokości przeciętnego dziennego zarobku. Do wykroczeń takich należą, przede wszystkim takie przestępstwa jak: usuwanie, uszkodzanie, lub nie używanie ochron znajdujących się przy maszynach, a służących ku zabezpieczeniu pracowników od wypadków.

§ 31.

Kary na robotników nakłada kierownik warsztatu na zasadzie raportu mistrza, lub też Kierownik Ruchu. Pracownika ukaranego pieniężnie winien mistrz zawiadomić, karę zaś potrąca się od wypłaty.

Ściągnięte od pracowników kary pieniężne przelewane są zwykle do funduszu karnego, którym dysponuje Dyrekcja fabryki, lub jej zastępca przy udziale wydziału robotniczego. Fundusz karny służy do udzielania doraźnej pomocy zatrudnionym w fabryce robotnikom, w razie choroby, wypadków śmierci, urodzin i t. d. Wydział robotniczy ma prawo kontroli funduszu karnego. Kary wpływające za zepsute narzędzia, zniszczone urządzenia i t. d. mogą być zużyte na cel powyższy.

§ 32.

Spóźnianie się do pracy jest niedopuszczalne. Spóźniającemu się zbyt często pracownikowi nakłada się kary według uznania Kierownika Ruchu w formie nagany, lub grzywny, ewentualnie następuje zwolnienie z pracy.

Spóźniającym się więcej niż o 5 minut wzbrania się na przeciąg pół godziny wstępu do fabryki i za te pół godziny tytułem kary płaci połowę godzinowego zarobku i niezależnie od tego z ogólnej sumy godzin w dniu tym przepracowanych odlicza się pół godziny pracy.

O ile mistrz warsztatu postawi już zastępcę na miejscu pracy spóźniającego się pracownika i nie będzie mógł już coinać swego zarządzenia wtenczas o ile innej stosownej roboty się nie znajdzie, traci pracownik tego dnia prawo do pracy, bez odszkodowania.

§ 33.

Za zgubione znaczki kontrolne, lub narzędziowe, za niezwrócone rysunki potrąca się z zarobku pracownika najmniej 50 gr. kary. Wzajemne wypożyczanie sobie narzędzi, jak również otwieranie obcych skrzyń narzędziowych karane będzie w każdym wypadku po 1 złp.

Znalezione w warsztacie obce narzędzia, znaczki i t. p. winny być natychmiast przez znalazcę oddane swemu mistrzowi. O ile przy rewizji skrzynek narzędziowych ujawni się, że znajdują się tam narzędzia nienależące podług książki narzędziowej do odnośnego pracownika, to będzie on ukarany za każde narzędzie po 1 złp.

Uszkodzenie przewodów pneumatycznych, niezamykanie kurków powietrznych, lub wodociągowych przez karygodną nieuwagę, będzie karane grzywną, a nawet zwolnieniem z pracy. Ten sam przepis dotyczy również przewodów i kabli elektrycznych, szafek w szalniach i w warsztatach i t. p. urządzeń.

Zażalenia:

§ 34.

Pracownicy, którzy uważać będą, iż nałożone kary są niesłuszne lub zawysokie, mają prawo wnieść zażalenie do Kierownika Ruchu, ewent. Naczelnika Warsztatów. O ile pracownik uważa, że stała mu się krzywda, to powinien ją z na-

leżyłym spokojem wyjaśnić. Jeżeli zażalenie jego okaże się uzasadnionem to zadośćuczynienie znajdzie on zawsze. Jeżeli wniesione przez pracownika zażalenie nie odniesie skutku, to przysługuje mu prawo zwrócenia się do wydziału robotniczego, który przedstawi sprawę przy udziale najwyższej 3-ch członków, Dyrekcji fabrycznej.

Ogólne przepisy ruchu:

§ 35.

Swoje osobiste sprawy, jak: zaliczki, kooperatywę, kantinę i t. p. pracownik załatwia poza godzinami pracy, to jest: dla I zmiany po godz. 2-jej min. 15 po poł. dla II zmiany przed godz. 2-gą po południu.

W tym czasie w sprawach powyższych przyjmuje Kierownik Ruchu.

Wszelkie poświadczenia wydaje Dział Personalny, w Biurze Kontroli, dla I zmiany od godz. 10 do 12 przed południem, dla II zmiany od godz. 2 min. 30 do 4-jej po południu.

Każdy pracownik obowiązany jest do pilnego i sumiennego wykonywania powierzonych mu prac. Bez wyraźnego pozwolenia mistrza nie wolno pracownikowi porzucać swej pracy, jak również nie wolno zastępować drugiego pracownika, lub też dać się zastąpić przez innego. Zabrania się pracownikom wykonywania prac innych, oprócz tych które mu wyznaczone zostały.

§ 36.

Każdy pracownik obowiązany jest zawiadomić swych przełożonych o błędach w materiale i częściach oddanych do obróbki, bez względu na to, czy powstały one z jego własnej winy, czy też z innej przyczyny.

Z materiałem winien pracownik obchodzić się fachowo i oszczędnie. Resztki materiału to jest odpadki i wióry należy zbierać osobno, według gatunku i oddawać je następnie do miejsca przeznaczonego.

§ 37.

Pracownicy winni sumiennie prowadzić wszelkie notatki i zapisy wymagane przez przełożonych, a służące do kontrolowania pracy, zużytego czasu na robociznę, oraz rozchodu materiału.

§ 38.

Pracownicy winni powierzone im rysunki, modele, szabloni, narzędzia, przyrządy do mierzenia i t. d. ochraniać i oddać je nieuszkodzonymi w należyłym porządku. Nie wolno przedmiotów tych powierzać niepowołanym, a zwłaszcza zabrania się je zabierać do domu, a szczególnie kopjować rysunki. Za zgubione lub zniszczone tego rodzaju przedmioty każdy pracownik jest odpowiedzialny i fabryka może żądać odszkodowania.

§ 39.

Pracownicy zatrudnieni przy obrabiarkach wszelkiego rodzaju obowiązani są dbać, by one były utrzymywane czysto i w zupełnym porządku. W każdą sobotę obrabiarki i maszyny muszą być gruntownie i całkowicie oczyszczone z wiorów, oskrobane z zastarzałych smarów, kurzu, jak również części polerowane muszą być utrzymywane w stanie pierwotnym, to jest bez brudu i rdzy.

Zabrania się rozpoczynać pracy na obrabiarkach pracownikowi, który nie jest w zupełności obznajmiony z pracą na danej maszynie — obrabiarce. Nie czujący się na siłach pracownik, obowiązany jest zwrócić się do swego mistrza, względnie kierownika warsztatu o udzielenie wskazówek, a nie rozpoczynać pracy, narażając maszynę na zepsucie, a siebie na karę, względnie natychmiastowe zwolnienie.

Obrabiarki, które stoją narazie bezczynnie i muszą być po pewnym czasie uruchomione, przed puszczeniem w ruch powinny być naoliwione, części maszyny osobno wypróbowane, a następnie dopiero obrabiarkę można ostrożnie uruchomić. Przy obrabiarkach ciężkiego typu (wytaczarki, radialne wiertarki i t. d.) wymagających podczas pracy zmiany szybkości biegu, należy ruch obrabiarki wstrzymać, zmienić szybkość biegu i dopiero po nastawieniu można ją uruchomić.

Za wszelkie uszkodzenia maszyny z wyżej wymienionych powodów będzie pracownik surowo karany, względnie natychmiastowo zwolniony, a fabryka nasza zachowuje sobie prawo dochodzenia wyrządzonych szkód sądownie.

Każdy pracownik zobowiązany jest o błędach i uszkodzeniach powierzonych mu maszyn i narzędzi donieść swemu przełożonemu.

Narzędzia wydaje się z składnicy tylko za znaczkami narzędziowymi na książkę narzędziową. Za zgubione, lub też

zniszczone narzędzia fabryka ma prawo potrącić koszta z zarobku, względnie dochodzić sądownie odszkodowania.

§ 40.

Nowowstępujący pracownik otrzymuje znaczki narzędziowe, na które odbiera potrzebne mu narzędzia i książkę narzędziową, w którą wpisują się potrzebne dlań przyrządy, lub specjalne narzędzia. Wszelkie zmiany w książce narzędziowej reguluje tylko składnica wydająca narzędzia.

Każdy pracownik winien przechowywać narzędzia w przydzielonej do tego skrzynce, którą obowiązany jest zamknąć. Mistrz lub urzędnik karny są uprawnieni do kontroli zawartości skrzynki narzędziowej w każdym czasie.

Zezwolenie na ostrzenie specjalnych narzędzi, reperacje, jak również wykonywanie nowych jest pracownikowi nieupoważnionemu do powyższych czynności surowo wzbronione, bez pozwolenia kierownika warsztatu.

§ 41.

W razie wybuchu w obrębie fabryki pożaru, obowiązani są wszyscy pracownicy przyczynić się w miarę możliwości do gaszenia ognia.

Zbiorników z wodą i przyrządów pożarnych będących w fabryce nie wolno jest bez zezwolenia używać do innego celu, jak tylko do tłumienia ognia. Nie wolno jest również przenosić tych przyrządów na inne miejsce. W razie pożaru pracownicy winni postępować w myśl instrukcji pożarowej wywieszanej w warsztacie.

Celem uniknięcia pożaru od spięcia w przewodach elektrycznych winni pracownicy każdą zauważoną usterkę zgłosić natychmiast mistrzowi, względnie dyżurnemu elektrykomonterowi.

§ 42.

Zabrania się we wszystkich warsztatach i wszystkim pracującym przebywającym w fabryce palenie: cygar, papierosów i fajek, za wyjątkiem odlewni i kółkowni. Przepis ten dotyczy również placu fabrycznego. Wykroczenia przeciw temu karze się: poraz pierwszy karą 50 gr. — poraz drugi 1 złp. — poraz trzeci natychmiastowym zwolnieniem z pracy i podaniem winnych do ukarania policyjnego.

Zużyte i nasiąkłe oliwą płaty i wełnę używaną zazwyczaj do czyszczenia maszyn należy wrzucać do odpowiednich skrzyń żelaznych, do tego celu przeznaczonych.

§ 43.

Po ukończonej pracy nikomu nie wolno jest przebywać bez zezwolenia przełożonych w warsztatach i innych lokalach fabrycznych. Czas przeznaczony na mycie i przebieranie się po pracy, nie może być dłuższym jak 20—30 min. Podczas dłuższej przerwy obiadowej, o ile ta istnieje, wszyscy pracownicy winni opuścić warsztaty. Podczas tej przerwy wolno im natomiast przebywać w sali będącej w kantine, lub też specjalnie do tego celu przeznaczonych miejscach.

Zabieranie obiadów na warsztat — jest niedozwolone.

§ 44.

Do mycia i ubierania się służy specjalna szatnia, dla każdego warsztatu, gdzie pracownik posiada zamykającą się na klucz szafkę, w której przechowuje swoje ubranie, oraz przedmioty jak to: mydło, ręcznik, szczotkę i t. p.

Nie wolno w szatni przechowywać narzędzi i innych fabrycznych przedmiotów. Za zaginione rzeczy podczas pracy fabryka nie odpowiada. O ile jednakże rzeczy znajdowały się w szafce zamkniętej, do odpowiedzialności może być pociągnięty dozorca szatni.

Żaden pracownik nie może rościć sobie pretensji do odszkodowania ze strony fabryki za zgubione, lub uszkodzone przedmioty, jak również skradzione, lub też zniszczone z powodu pożaru i t. d.

Do warsztatów pracy wolno wchodzić robotnikom tylko w ubraniach roboczych. Mycie się i ubieranie w fabryce poza szatnią, o ile niema specjalnego pozwolenia jest wzbronione.

§ 45.

Wychodzenie z warsztatów po skończonej pracy, lub na przerwy, oraz mycie i ubieranie się w szatni dozwolone jest dopiero po stosownym sygnale fabrycznym. Pracownik może znajdować się w szatni o ile posiada przepustkę na opuszczenie fabryki. Na zapytanie szatniarza, lub urzędnika karnego winien pracownik pokazać przepustkę.

Wykroczenie przeciw temu przepisowi karane będzie każdorazowo w wysokości 1 złp. — ewentualnie zwolnieniem.

§ 46.

Do spożywania obiadów przeznaczają się jadalnię przy kantine fabrycznej. W kantine wydaje się pracownikom po cenie kosztów obiady, piwo i bezalkoholowe napoje.

Handel artykułami spożywczymi, napojami, papierosami i t. p. w obrębie posesji fabrycznej jest surowo wzbroniony. Zabrania się również picia w fabryce napoi alkoholowych i przynoszenia ich ze sobą. Wykroczenia tego rodzaju będą karane natychmiastowym zwolnieniem.

§ 47.

Opuszczanie miejsca pracy, kręcenie się po innych warsztatach, przystawanie i pogawędka podczas pracy są wzbronione i pociągają za sobą kary: poraz pierwszy — nagana, poraz drugi karę pieniężną i poraz trzeci natychmiastowym zwolnieniem. Za ludzi pracujących w grupach odpowiadają starsi grupowi, ewentualnie przodownicy, ci ostatni są przełożonymi swych współpracowników i odpowiadają za jakość prac wykonywanych przez grupy, jak również za utrzymanie w nich porządku.

Karom za opuszczenie pracy podlegają nie tylko pracownicy lecz i przodownicy. Co do nich to w wypadku trzecim, może nastąpić, zamiast zwolnienia — degradacja na zwykłego pracownika.

Zabrania się również, bez porozumienia z Kierownikiem Ruchu zbierania w fabryce podpisów i urządzenie składek. Wszelkie zebrania w fabryce, rozdawanie ulotek, rozwieszanie plakatów i obwieszczeń, bez zezwolenia Kierownika Ruchu jest wzbronione.

Przekroczenia przeciw powyższemu karze się natychmiastowym zwolnieniem z fabryki.

§ 48.

Zabrania się zabierać z fabryki bez stosownego zezwolenia jakichkolwiek przedmiotów — niebędących własnością pracownika. Każdy pracownik obowiązany jest dopomagać władzom fabrycznym do wykrycia przekroczeń popełnionych przez niesumiennych współpracowników.

O ile w tym celu zarządzone będą rewizje osobiste, dokonywane przez portjera, lub przez wyznaczonego do tego celu urzędnika fabrycznego, to każdy pracownik powinien

zarządzeniom takim bezwzględnie się poddać. Przy rewizjach brać może udział jeden z członków wydziału robotniczego.

Wszelkie kradzieże podaje się do wiadomości i ukarania władzom policyjnym, lub sądowym. W ten sposób karze się tych robotników, którzy wykonują w fabryce przedmioty służące do ich własnego użytku, bez wiedzy przełożonych.

Drobne reperacje dla swojej potrzeby pracownicy mogą wykonywać poza godzinami pracy, lecz tylko za uprzednie uzyskaniem pozwoleniem swego kierownika. Wywieśnienie takich zreperowanych rzeczy poza fabryką jest dozwolonym tylko za przepustką wydaną przez Kierownika Ruchu.

§ 49.

Wydała się natychmiast tych pracowników, którzy w fabryce dopuszczają się publicznego zohydzenia religji, uczynków sprzeciwiających się dobrym obyczajom, upijania się, kłótni i bijatyk.

Montaż:

§ 50.

Przy pracach montażowych dokonywanych poza miastem Poznaniem dopłaca się pracownikowi 15-procentowy dodatek do płacy godzinowej. Wszelkie inne warunki, jak sprawy przejazdu, bagażu, strawnego i t. p. normują się każdorazowo umową z Działem Montażowym, względnie Biurem Ruchu, gdzie wydaje się listy monterskie.

Wyjazd na montaż bez listu monterskiego jest niedozwolony. Prace montażowe w obrębie miasta Poznania opłacają się godzinową stawką z dodatkiem kosztów podróży. Monter nie ma prawa, bez pozwolenia swych przełożonych, względnie bez wyraźnego żądania Klienta, go musi być odnotowane na liście monterskim, pracować nadgodziny. Przekraczającym powyższe zarządzenie, będą godziny obliczone jako zwyczajne, a nie procentowe.

Przepisy szczególne, dotyczące ochrony i bezpieczeństwa pracujących:

§ 51.

Przepisy fabryczne służące ku ochronie i bezpieczeństwu pracujących winny być ściśle przestrzegane. Robotnicy, któ-

rzy pracują przy maszynach, muszą się najpierw przekonać o dobrym stanie i funkcjonowaniu maszyn przed puszczeniem ich w ruch.

Oprócz tego winni uważać na to, ażeby urządzone przy maszynach ochrony znajdowały się zawsze na swoich miejscach.

Nikomu nie wolno jest puszczać w bieg maszyn innego pracownika, bez upoważnienia na to mistrza. Również opuszczanie miejsca pracy przed zatrzymaniem swej maszyny jest surowo wzbronione.

Nikomu nie wolno jest wchodzić do miejsc, gdzie wstęp jest wzbroniony bez specjalnego na to upoważnienia.

§ 52.

Każdy pracownik jest obowiązany do jaknajwiększej ostrożności przy pracy na maszynach, lub też przy układaniu i transportowaniu materiałów.

Zatrzymanie głównej maszyny w centrali elektrycznej następuje zwykle przez podanie odpowiedniego sygnału, po-czem już nikomu nie wolno jest pracować przy pędniach i wałach.

Smarowanie i czyszczenie maszyn, oraz pędni będących w biegu jest wzbronione. Puszczanie w ruch wszelkich dźwi-gów jest dozwolone li tylko pracownikom do tego przeznaczo-nym.

Pod ciężarami wiszącymi na dźwigach nikomu nie wolno jest stać lub chodzić.

§ 53.

Zakładanie i ściąganie pasów podczas biegu maszyn i pędni jest surowo wzbronione. Do przerzucania pasów na przystawkach, a zwłaszcza tam, gdzie niema wysuwaczy, na-leży się posługiwać nakładaczem.

Kurzu, wiorów i t. p. nie wolno jest zmiatać podczas ruchu maszyny a zwłaszcza ręką, do tego celu służą miotły, pędzle lub specjalne narzędzia.

§ 54.

Wszyscy zatrudnieni w fabryce pracownicy, muszą nosić odzież ściśle do ciała przylegającą. Robotnikom zatrudnio-nym przy maszynach nie wolno jest nosić długich bluz, fartu-chów i koszul z szerokimi rękawami, W odlewni żeliwa i sta-łowni, a zwłaszcza przy kupolakach wszyscy robotnicy pod-

czas lania żelaza, czy stali winni nosić spodnie opuszczone na buty.

§ 55.

Pracownicy zatrudnieni przy kamieniach szlifierskich, aparatach autogenicznych i t. p. powinni nakładać na oczy okulary znajdujące się zazwyczaj przy szlifierkach.

Urządzone przez fabrykę zabezpieczenia ochronne nie powinny być nigdy odejmowane w czasie ruchu, a zwłaszcza gdy niema na to pozwolenia mistrza.

§ 56.

Osobom niepowołanym zbliżenie się do maszyn i prze-wodów elektrycznych jest surowo wzbronione.

§ 57.

Suwaki przy ogniach kowalskich winny być podczas przerw i po skończeniu pracy natychmiast zamknięte. To sa-mo uczynić należy przy wszystkich przewodach do ekshaus-torów i t. p.

Wydział Robotniczy

§ 58.

Ku ochronie interesów pracowników istnieje w każdej fabryce Wydział robotniczy. Zadaniem Wydziału jest załat-wiać wszystkie sprawy współpracowników w drodze porozu-mienia się z Kierownikiem Ruchu.

Wydział robotniczy powinien się zajmować tylko ta-kiemi sprawami, które nie zostały załatwione bezpośrednio przez samego pracownika z Administracją fabryczną. Obo-wiązkiem Wydziału jest również czuwać nad wydajną pracą ogółu pracowników w fabryce. Zebrania wydziału z Admini-stracją fabryczną odbywają się perjodycznie nie mniej jed-nak, jak raz na miesiąc, względnie mogą też być zwoływane ad hoc na życzenie Dyrekcji, lub na życzenie co najmniej trzech członków wydziału. Na wspólnych konferencjach przewodniczy Kierownik Ruchu, względnie w ważniejszych sprawach Dyrekcja.

Wszyscy członkowie Wydziału pracują tak jak inni ro-botnicy i żadnych przywilejów do przerw w pracy nie mają, za wyjątkiem czasu gdy się odbywa posiedzenie Wydziału z Administracją fabryczną. W tym wypadku przewodni-

czący Wydziału zgłasza do Biura Ruchu nazwiska członków Wydziału, względnie referenta, gdzie się wydaje przepustki na czas konferencji.

Na konferencji uczestniczą normalnie ze strony Wydziału 3 osoby.

Celem załatwienia spraw związanych z czynnościami Wydziału przewodniczący wolny jest od pracy dwa razy tygodniowo po 5 godzin dziennie, to jest od 9 do 2 po poł.

Każda z fabryk naszego Towarzystwa może przedłużyć lub skrócić przerwę dla przewodniczącego Wydziału w zależności od ilości zatrudnionych pracowników, lub innych potrzeb lokalnych.

§ 59.

Wydział robotniczy składa się z pracowników danej fabryki. Wybory Wydziału dokonywują się zgodnie z ustawą w sposób następujący:

Zarząd fabryki powołuje komitet wyborczy z grona najstarszych i uprawnionych do głosowania pracowników w liczbie trzech osób. Komitet ten wybiera ze swego grona przewodniczącego. W razie niedojścia do porozumienia przewodniczącym zostaje członek najstarszy wiekiem.

Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim pracownikom bez różnicy płci, którzy są w posiadaniu pełnych praw obywatelskich i ukończonych dwudziestu lat życia.

Wydział składa się z członków i ich zastępców. W fabrykach zatrudniających ponad 500 ludzi wydział robotniczy nie może mieć mniej niż 10 członków Wydziału i 20 zastępców. Przy mniejszej liczbie pracowników ilość członków Wydziału odpowiednio się zmniejsza, jednakże Wydział nie może się składać z mniej niż 3 członków i 6 zastępców na każdą fabrykę.

Przy wyborze Wydziału jest pożądanem by każdy warsztat, lub kategoria pracowników była należycie reprezentowana.

Ilosć kandydatów stosownie do ilości pracowników zatrudnionych w fabryce — podaje Dyrekcja do wiadomości ogółu.

Listy wyborcze muszą być w ciągu tygodnia od daty ogłoszenia wyborów przedstawione komitetowi wyborczemu. Listy wyborcze są ważne o ile noszą podpisy co najmniej dziesięciu do głosowania uprawnionych pracowników i posiadają pełną liczbę kandydatów do Wydziału i ich zastępców.

Listy wyborcze wywiesza się w fabryce na przeciąg ośmiu dni w ciągu których wpływać mogą ewentualne sprzeciwy, poczem dopiero następuje głosowanie.

Od daty ogłoszenia wyborów, do dnia wyborów nie może upłynąć więcej jak 21 dni. Wybory odbywają się tajnie na podstawie proporcjonalności, podług list wyborczych. Wybrani z pośród siebie wybierają prezydium, co podaje się do ogólnej wiadomości.

Zmiany i uzupełnienia Regulaminu Fabrycznego:

§ 60.

O ile należałoby dokonać jakichkolwiek zmian w niniejszym regulaminie, to Towarzystwo H. Cegielski zastrzega sobie prawo dokonania tychże w prawem przewidzianej formie.

Zmiany te podaje się do wiadomości za pomocą obwieszczeń fabrycznych. Wszyscy pracownicy obowiązani są czytać obwieszczenia Dyrekcji. Zniszczenie ich karze się na tychmiastowem zwolnieniu z fabryki. Żaden z pracowników nie może sromaczyć się nieznaną treścią odnośnego obwieszczenia.

Sprawy niniejszym regulaminem nieobjęte normują osobno obwieszczenia fabryczne.

§ 61.

Każdy pracownik przyjąć musi do przekonania, że przepisy powyższe są wydane nie tylko w interesie fabryki, lecz przede wszystkim w interesie pracowników i zabezpieczając ogólny porządek służą ich dobru.

Wierzmy, że pracownicy nasi chętnie się powyższym przepisom podporządkują i ze swej strony dołożą starań, by zakład w którym pracują, jak również wszelkie urządzenia fabryczne nie doznały uszczerbku.

H. Cegielski T. A. Oddział

1. Bądź uważny, gdyż uwaga pracujących zmniejsza ilość nieszczęśliwych wypadków.
2. Nie stój pod zawieszonymi ciężarami, gdyż czeka cię śmierć.
3. Nie zdejmuj ochron na maszynach, gdyż stracisz rękę.
4. Co wolisz nosić: sztuczne oko na całe życie, czy ochraniacze na oczy podczas pracy.
5. Podczas ruchu nie smaruj transmisji.
6. Nie ruszaj przewodów elektrycznych nie będąc do tego upoważnionym, gdyż czeka cię śmierć.